

Svensk modell hellre än statsbärande parti

Svenskar är mer intresserade av partiskifte än systemskifte. Det torde vara den underliggande lärdomen bakom de nya Moderaternas politik, det borgerliga alliansbygget och regeringsskiftet 2006.

Nästa logiska steg för Moderaterna är att vinna valet 2010 och därmed visa att ett moderatlett regeringsalternativ kan vara något normalt, inte bara ett tillfälligt undantag i ett i grunden bestående och normgivande socialdemokratiskt maktinnehav. Med sitt tal vid moderatstämman nyligen tydliggjorde Fredrik Reinfeldt strategin inför väljarna och gjorde den öppet till ett valrörelsetema det kommande året.

I strävan att bli statsbärande parti för den svenska samhällsmodellen bugar Moderaterna och statsministern inte längre bara för facket och las utan också för Tage Erlander och beklagar att den gamla högern stod på fel sida i rösträttsstriden för 100 år sedan.

Även Socialdemokraterna förstår att välfärdspolitiken är populärare än det egna partiet och vill naturligtvis därför få ännu en valrörelse om systemskiftesspöket - om att välfärdspolitiken är i grunden hotad av den borgerliga politiken. Vad gäller allmän regeringsförmåga och trygghetsskapande ledarskap har de förlorat sitt historiska övertag. För generationen väljare som tillkommit sedan kalla krigets slut är faktiskt inte borgerliga regeringar något väsensfrämmande. De har vid nästa valdag levt med dem 7 år av 20. För ett år sedan gav också Socialdemokraterna i praktiken upp sina ambitioner att vara ensamt statsbärande parti genom det organiserade samarbetet med Miljöpartiet och vänstern.

De starka opinionssiffrorna för Socialdemokraterna de två första oppositionsåren efter regeringsskiftet 2006 visar att systemskiftestemat har kraft. Men omsvängningen i opinionen för ett år sedan och osäkerheten i väljarkåren just nu visar att vi också vill ha ett fungerande statsbärande parti. När den ekonomiska krisen slår igenom fullt ut, fruktar vi inte bara arbetslöshet och lägre bidragsnivåer. Vi vill också ha en regering och ett ledande parti som bär. Därvidlag vet Fredrik Reinfeldt precis vad han gör.

Problemet är bara att Moderaterna alltsedan Gösta Bohman gav partiet självförtroende och långtgående ambitioner som maktalternativ vill mer. Den långsiktigt framgångsrika opinionskampanjen under de senaste årtiondena har både velat komma åt systemet, den med höga skatter bekostade offentliga välfärdspolitiken, och partiet, Socialdemokraternas maktfullkomlighet i byråkratiskt slutna rum och politiserade utnämningar i stat och kommun. I jämförelse är Reinfeldts politik och profil futtiga.

Problemet för Mona Sahlin och Socialdemokraterna å andra sidan är att mer konkret systemskifteskritik faller på att partiet varit med om att genomföra eller åtminstone godta många av 1990-talets systemskiften i svensk politik - avregleringar, bolagiseringar, privatiseringar och offentliga besparingar. När systembevarandet i praktiken blir krav på osannolika återställare, är det politiska alternativet tunt.

Som väljare torde vi få inse att det varken blir systemskiften eller statsbärande partier i framtiden. Men en fungerande svensk modell vill vi ha.

ANDERS MELLBOURN *(Krönika i Östgöta-Correspondenten 2009-09-05)*